

Preek over Zondag 12: **Delen in de zalving van Christus.** Ds. J.C. Schaeffer

Voorzang: Gezang 328, 1 en 2

Votum en Groet

Zingen: Gezang 328, 3

Voorbereiding avondmaal

Zingen: Gezang 358, 2

Viering

Zingen: Gezang 358, 6

Schriftlezingen: Joël 2,28-32 en Marcus 1,1-13

Zingen: Psalm 89, 9 en 18

Verkondiging van Zondag 12

Zingen: Gezang 461

Dankzegging en voorbeden

Collecte

Geloofsbelijdenis

Zingen: Psalm 106, 22

Zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Zondag 12 gaat over de zalving van de Christus.

Maar het gaat ook over de zalving van de christenen.

Dan hebben we het allereerst over twee historische gebeurtenissen.

De eerste is de doop van Jezus in de Jordaan door Johannes de Doper.

Toen de Heilige Geest op Hem neerdaalde in de gedaante van een duif.

De tweede gebeurtenis is Pinksteren: de uitstorting van de Geest op de gemeente.

De eerste gebeurtenis is Jézus' doop met de Geest.

De tweede gebeurtenis is de doop van de kerk met de Geest.

Die twee gebeurtenissen staan tot elkaar in een merkwaardige verhouding.

Bij de doop in de Jordaan *ontvángt* Jezus de Heilige Geest.

Op Pinksteren *zéndt* Jezus de Geest.

Bij de doop in de Jordaan wordt Jezus *dráger* van de Geest.

Op Pinksteren en sinds Pinksteren is Jezus de *géver* van de Geest.

En dat verschil heeft alles te maken met wat er gebeurd is tussen de doop in de Jordaan en Pinksteren.

Dat verschil heeft alles te maken met Goede Vrijdag, Pasen en Hemelvaart.

Op Golgotha, in de Hof van Arimathea en op de Olijfberg zijn de dingen gebeurd, die de verhouding van God tot de mensen radicaal veranderd heeft.

Laten we allereerst kijken naar de doop van Jezus in de Jordaan.

Dat is zo belangrijk geweest, dat alle evangelisten er over vertellen.

Waar gaat het om bij Jezus' doop in de Jordaan?

Mattheüs, Marcus en Lucas maken melding van drie dingen:

1. De hemel gaat open (de hemel schéurt, zegt Marcus).

2. De Geest daalt neer als een duif.

3. En er klinkt een stem uit de hemel: *U bent mijn Zoon, de geliefde; in U heb Ik mijn welbehagen.*

Het eerste is dus dat de hemel openscheurt.

Verwijst dat al niet naar het scheuren van het voorhangsel in de tempel op het uur van Jezus' dood?

Het scheuren van dat gordijn, dat tot op dat moment de woonplaats van God onverbiddelijk afschermde voor toenadering van mensen?

Is dit openen van de hemel er al niet een voorspel van dat de weg tot Gods troon wordt geopend?

De toegangsweg, waarlangs straks alle verlost en zonder schaamte of terughoudendheid de

heilige God op zijn verheven troon mogen naderen?
Achter Jezus aan?
Zoals we vandaag al bij Hem aan tafel te gast mochten zijn?

Het derde (het tweede sla ik even over) wat plaats vindt is de stem, die klinkt.
De stem van God, die Jezus aanwijst als de man, die Hij heeft uitgekozen.
In Hem heeft Hij een welgevallen, de man naar zijn hart!

Verrassend!

Jezus heeft nog niets kunnen doen om zo'n loftuiting te verdienen.
Maar de Vader in de hemel spreekt zijn goedkeuring al over Hem uit.
Heel zijn taak, zijn werk ligt nog voor Hem.
Maar de Vader heeft Hem al in zijn hart gesloten.
Onvoorwaardelijk wordt Hij door de Vader aanvaard en bemind.

Maar dan het tweede.

Het feit dat uit de geopende hemel de Geest op Jezus neerdaalt.

Wat is daarvan de betekenis?

Is dat eigenlijk niet vreemd, dat pas dan, als Jezus zo'n dertig jaar oud is, de Geest van God Hem in beslag neemt?

En klopt dat dan wel met wat Lucas vertelt?

Dat Jezus al in de schoot van Maria van de Heilige Geest ontvangen was?

Had Gabriël niet tegen Maria gezegd:

*De heilige Geest zal over je komen en de kracht van de Allerhoogste zal je overschaduwen;
daarom zal ook het heilige, dat verwekt wordt, Zoon Gods genoemd worden (1,35)?*

Met andere woorden: Jezus is toch van voor zijn geboorte al doordrongen van de Geest van God?
Wat kan de doop met de Geest daar nog aan toevoegen?

Nu, één ding mag duidelijk zijn: de doop met de Geest betekent voor Jezus inderdaad niet, dat Hij toen pas met de Geest gemeenschap kreeg.

Alsof Hij daarvoor buiten die gemeenschap stond en leefde.

Dit is bij Hem, die van de Heilige Geest ontvangen is, volkomen ondenkbaar.

Nee, waar het bij de doop in de Jordaan om gaat is de officiële wijding van Jezus tot zijn àmbt.
Hij ontvangt daarbij de Geest niet als de Geest van gemeenschap met de Vader.

Maar als de Geest van de zálving.

D.w.z. als de Geest, die Hem geschikt en bekwaam maakt om zijn Goddelijke opdracht uit te voeren.

De doop met de Geest is dus bedoeld om Jezus toe te rusten tot zijn taak.

Welke taak?

Om op te treden als de tweede Adam.

Immers, de eerste Adam had gefaald.

De eerste Adam was gestruikeld en gevallen.

Aan Adam was het beheer van de schepping toevertrouwd.

Maar Adam had zijn opdracht kolossaal verknoeid.

Hij was opgestaan tegen God.

Toen was het geschapene, het dierenrijk, het plantenrijk tegen hem in opstand gekomen.

En de dood deed zijn intrede.

De mensheid werd een lijk in ontbinding, hopeloos tegen elkaar verdeeld.

Maar in het midden van de tijd treedt Jezus op als tweede Adam.

En het is zijn taak om de draad van de geschiedenis weer op te pakken.

Daar waar de eerste Adam die heeft laten vallen.

Het is de taak van de tweede Adam achter Hem aan de mensheid weer in het goede spoor terug te brengen.

Het is het ambt van de tweede Adam de oude mensheid weer te bezielen met nieuw leven in eenheid en samenbinding.

Nu, voor de uitvoering van die taak, ontvangt Jezus van Nazareth bij zijn doop in de Jordaan zijn officiële aanstelling.

Deze doop is de inauguratie van het nieuwe Hoofd van de mensheid.

Deze doop is de inhuldiging en de bevestiging in het ambt van Wereldredder.

En daar hoort naar OTisch gebruik een zalving bij.

De bijzondere ambtsdragers van het oude Israël - de koning en de priester en soms ook de profeet - werden immers gezalfd.

Voor de koning werd dat zelfs een titel.

Hij heette officieel de Gezalvde des HEREN.

De koning was bij uitstek de Messias – het Hebreeuwse woord voor gezalfde.

Of de christus – het Griekse woord.

Die zalving had twee betekenissen.

Ze was allereerst de officiële aanstelling in het ambt van koning of priester.

En in de tweede plaats was ze bedoeld als toerusting tot dat ambt.

De zalf was het symbool van de Heilige Geest.

Zoals die zalf door de poriën de huid van de gezalfde binnendrong, zo nam de Geest de gezalfde in beslag.

En zo maakte hem dat geschikt voor de uitoefening van zijn taak.

Nu, die zalving als verlening van de ambtelijke bevoegdheid en als toerusting tot de uitoefening van het ambt – dat is wat Jezus ontving bij zijn doop.

Nee, zalfolie kwam er toen niet aan te pas.

Maar die olie was ook maar een symbool.

Het ging om de gesymboliseerde wèrkelijkheid: het ontvangen van de Geest.

En de Geest was haast tastbaar en zichtbaar aanwezig.

De Geest daalde op Jezus neer en drong bij Hem binnen.

En de Geest vervulde zijn hart en zijn ziel.

Zo werd Jezus officieel aangesteld en toegerust voor zijn ambt als tweede Adam.

En zijn taak begint dan ook ogenblikkelijk.

Want terstond, vertelt Marcus, dreef de Geest Hem uit naar de woestijn om daar veertig dagen te worden verzocht door de satan.

Daar waar de eerste Adam de draad had laten vallen door te bezwijken voor de verzoeking van de satan, daar moet de tweede Adam de draad weer oppakken.

Wat een verschil in omstandigheden overigens.

Adam, omringd door Gods goedheid en gunst en van alles voorzien.

In een heerlijk en ongecompliceerd paradijs.

Wat een uitgangspositie om de list van satan te doorzien en te ontlopen.

Daartegenover Jezus in de woestijn.

Van alles en iedereen verstoken en lijdend aan ontberingen.

En Adam viel voor satan.

Maar Jezus slaat hem af en houdt stand.

Zo is het gebeven heel de tijd van Jezus' publieke optreden.

En in de brief aan de Hebrëen lezen we (9,14), dat Hij door de eeuwige Geest zichzelf als een smetteloos offer aan God gebracht heeft.

Zo heeft de tweede Adam zijn taak volvoerd, zijn ambt uitgeoefend met behulp en in de kracht van de Geest, die Hem bij zijn doop geschonken is.

Maar dan en zo treedt er een totaal nieuwe situatie in.

De kruisdood, de opstanding en de hemelvaart van de Gezalvde brengen een radicale verandering tot stand.

Waar de tweede Adam in tegenstelling tot de eerste zegevierde, daar begint het leven van een compleet vernieuwde mensheid.

En dat begint op Pinksteren.

Pinksteren is de kentering der eeuwen.

Pinksteren is de omslag van de oude naar de nieuwe tijd.

Op Pinksteren gaat de nieuwe mensheid delen in de zalving van haar Heer.

Op Pinksteren komt de kerk, het lichaam van de nieuwe mensheid tot leven.

En dat leven is niet langer meer gekenmerkt door disharmonie en ontbinding.

Maar door samenbinding en gemeenschap op een ongekennde wijze.

In dit verband wil ik u wijzen op een merkwaardig woord in Handelingen 2.

Handelingen 2 is het bekende hoofdstuk van de uitstorting van de Geest.

En we lezen daar hoe dit wordt uitgelegd door Petrus.

Petrus legt dan in vs. 16-21 een onmiddellijk verband met de profetie van Joël.

De profetie, dat God in de eindtijd, in de laatste fase van de geschiedenis zijn Geest zal uitstorten op alle mensen.

Dan spreekt Petrus in vs. 22vv verder over het optreden van Jezus van Nazareth.

Hij zegt hoe Jezus door de leiders en het volk aan de kant geschoven.

Maar, zegt Petrus, God stelde Hem aan tot zijn Gezalfde.

En hij vertelt (vs. 31v) van zijn opstanding en zijn hemelvaart.

En dan volgt dat merkwaardige woord waar ik op doelde (vs. 33):

Nu Hij dan door de rechterhand van God verhoogd is en de belofte van de Heilige Geest van de Vader ontvangen heeft, heeft Hij dit uitgestort wat u en ziet en hoort.

Wat wordt ermee bedoeld dat Jezus de belofte van de Heilige Geest ontvangen heeft?

Kennelijk gaat het om een gebeuren dat heeft plaats gevonden ná zijn dood en opstanding, ná zijn verhoging aan Gods rechterhand.

Toén ontving Hij de belofte van de Heilige Geest.

Beter gezegd: toen ontving Hij de vervulling van de belofte van de Heilige Geest.

Welke belofte?

De belofte van Joël en de belofte van Ezechiël.

De belofte van de Geest van God die de geest van het volk zal vernieuwen en bezielen en doen herleven.

Die belofte gaat in vervulling na Jezus' kruisdood en opstanding.

Op Goede Vrijdag heeft Christus zich door zijn lijden het recht verworven die Geest van de Vader te ontvangen.

Waarom is dit zo'n merkwaardig woord?

Nu, in het licht van de geschiedenis van de doop van Jezus in de Jordaan.

Immers, toen ontving Jezus óók de Geest.

En Hij zag aan zichzelf vervuld het woord van Jes 61:

De Geest van de Heer HEERE is op mij, omdat de HEERE mij gezalfd heeft.

Door die zalving werd Hij aangesteld en toegerust om een blijde boodschap te brengen aan ootmoedigen en voor gebondenen de gevangenis te openen.

Maar na zijn kruisdood en zijn opstanding, nadat Hij de taak waartoe Hij met de Geest gezalfd was heeft vervuld, ontvangt Hij de Geest opnieuw!

Dat is toch bijzonder!

Waarom opnieuw?

Waarin verschilt de gave van de Geest bij zijn doop van de gave van de Geest bij zijn hemelvaart?

Hierin, gemeente, dat Jezus bij zijn doop de Geest ontving voor zichzelf.

Bij zijn doop werd Hij de dráger van de Geest.

En als drager van de Geest heeft Hij zijn ambt kunnen vervullen.
Als drager van de Geest heeft Hij aan God zijn volmaakte offer kunnen brengen.

Maar na zijn hemelvaart ontvangt Hij de Geest opnieuw.
Maar nu niet voor zichzelf, maar voor de gemeente, waarvan Hij het Hoofd is.
Nu ontvangt Hij de Geest voor heel die gemeente van verlostten.
Die gemeente van met zijn bloed gekochten.
Nu ontvangt Hij de Geest om hen met zijn Geest te bezielen en te doen herleven.
Op Pinksteren wordt de drager van de Geest de schenker van de Geest.
Dat is een recht, dat Hij zich verworven heeft door zijn kruisoffer.
Hij ontvangt de Geest om Hem uit te storten.

D.w.z. de doop van Jezus in de Jordaan wordt in die zin herhaald, dat nu de kerk die doop ontvangt.

Maar dat was toen immers al door Johannes de Doper gezegd?

Ik doop met water, zei Johannes.

Maar Hij die na mij komt zal u dopen met de Heilige Geest.

Die doop heeft met Pinksteren plaats gevonden.
Nee, niet als een feit, dat zich beperkte tot die ene dag.
Niet als een feit dat tot het voorbije verleden behoort.
Maar Pinksteren is het begin van de voortdurende en permanente uitstorting van de Geest van Christus.
Voortdurend wordt de gemeente gedoopt en bezielt met de Geest van haar Hoofd.

En weet u wat nu het nieuwe is van de NTische tijd?

Ook onder Israël was er de werking van de Heilige Geest.

Ook onder het oude verbond werden mensen door Hem aangegrepen, tot geloof gebracht, in dienst genomen.

Maar het waren en bleven enkelingen, min of meer op zich zelf staande individuen.

Ze stonden niet zonder elke vorm van verband naast elkaar.

Er was de uiterlijke band van het verbond, dat hen bijeen hield.

Maar sinds Pinksteren vormt Gods volk één lichaam, waarvan Christus het Hoofd is.
Met ons Hoofd zijn alle gelovigen door het aderstelsel van het geloof in verbinding gesteld.
En via een wonderlijk en onnaspeurbaar organisme is er tussen de leden van het lichaam van Christus een onder-linge verbondenheid en eenheid, die Israël zo niet gekend heeft.

Maar er is nog meer.

De Geest, die Christus door zijn kruisdood voor ons verworven heeft, is niet alleen de Geest van gemeenschap met ons Hoofd en met elkaar.

Het is bovenal ook de Geest van de zalving.

Zoals Christus bij zijn doop in de Jordaan door de Geest werd toegerust tot zijn taak, zo worden wij door diezelfde Geest ook toegerust en geschikt gemaakt voor onze opdracht.

Anders gezegd: Christus schakelt ons in bij de uitvoering van zijn taak.

Het ambt dat Hij ontving was zijn optreden als tweede Adam, daar waar de eerste Adam had gefaald.

In het spoor van de eerste Adam is de mensheid in ontbinding geraakt.

Maar bezielt door de tweede Adam is er weer nieuw leven mogelijk.

En nieuw leven is altijd nieuw samenleven.

En voor dat nieuwe samenleven heeft Christus ons dezelfde Geest ter beschikking gesteld, die Hem in staat stelde zijn ambt te vervullen.

Is dat niet geweldig, gemeente?

Beseffen we wel hoe rijk we zijn als Pinksterkerk?

Rijk met de Geest, die overvloedig vrucht wil dragen in ons persoonlijk en gemeenschappelijk leven.

Rijk met de Geest, die een schat aan gaven te bieden heeft, waardoor we steeds meer voor het

nieuwe samenleven geschikt worden.
Die Geest is ons gegeven!

Waarom wordt u christen genoemd?

Omdat u deelt in de zalving van uw Heer!

Waarom heten we als gemeente lichaam van Christus?

Omdat we delen in de zalving van ons Hoofd!

Het volk van het nieuwe verbond kent geen bijzondere gezalfden meer.

Want héél de gemeente van Christus is gezalfd.

Héél de gemeente is een koninklijk priesterschap, geroepen om in woorden en daden de grote daden te verkondigen van Hem, die ons uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht (1Pt 2,9).

Wat dat allemaal betekent - mij ontbreekt vanmiddag de tijd om daar nog dieper op in te gaan.

Maar ik hoop en bid, dat wij ieder voor zich en samen met elkaar ons er steeds sterker van bewust mogen worden welke schatten en rijkdommen Christus ons in zijn Geest aanbiedt.

En dat we die gebruiken mogen in dienst van elkaar en in dienst van de samenleving. AMEN.

08-02-2004 Ds. J.C.Schaeffer